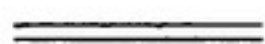

Бібліографія

(рецензії й справоздання).

Dr. Isidor Szaraniewicz — Das grosse prähistorische Gräberfeld zu Czechy, Brodyer Bezirk, in Galizien (Mittheilungen der k. k. Central-Commission für Erforschung der Denkmale, 1901, ст. 93—98, 130—133, 199—207).

Похоронне поле в с. Чехах, звістне читачам Записок з моєї статі в XXXI т., описував пок. проф. Шараневич з початку в польській статі, обговореній в т. XLIII, а перед смертю подав про нього статю також до Mittheilungen der k. k. Central-Commission. Матеріалом розпоряджав він тут більшим, ніж який мав в попередній, бо також і розкопками 1898—9 рр., досить великими (в 1898 р. по словам автора, розкопано було 132, в 1899 37 похоронів, а всього за рр. 1895—1899 409 похоронів, чи скелетів, нерахуючи купкостей і палених небіжчиків!). Одначе скористати з цього новішого матеріалу в сеї статі майже неможливо, бо написана вона ще загальнійше, ще сумаричнійше ніж навіть попередня польська статя — пок. автор лише дає загальні характеристики знайдених річей, і ніяких ближших витягів з дневників. З поданих рисунків, в порівнянню з поданими в попередній статі, знаходимо більше рисунків посуду — горняток, досить добре зроблених і інтересних.

М. Грушевський.

В. И. Сизовъ — Курганы Смоленской губернии. Вып. I. Гнѣздовскій могильникъ близъ Смоленска (Матеріали по археології Росії изд. имп. археологическою комиссією N 28), Сиб., 1902, ст. 136+14 табл. in folio.

Розкопки гнездовських могил, розпочаті ще в 1870-х рр. і потім поведені систематично від р. 1880, давно інтересували дослідників матеріальної культури, штуки і побуту староруських часів: скільки можна було міркувати в опублікованих комунікатів, вони могли кинути світло не на одно питання, і тим сильнійше приходило ся бажати їх публікації, піднятої д. Сізовим. Публікація ся потягла ся на довший час і задала автору чимало часу. Одною з причин проволоки було те, що розкопки в Гнездові були в р. 1898 поведені знову ріжними особами, і д. Сізов, уже почавши друкувати свою працю, спинив ся, щоби подати звістки про нові нахідки (ст. 76 і далі) та втягнути їх в свій огляд. Крім того д. Сізов мав на меті дати студию про гнездовський могильник, а не просту опись. За се розумієть ся можна бути йому тільки вдячним; одначе не належало йому при сїм обмежити ся тільки маленькими витягами з свого дневника, як він зробив (ситуаційних плянів майже нема). Се взагалі треба дуже жалувати, що імп. археологічна комісія якось дуже мале значінне привязує до дневників розкопок, і дістаючи їх від дослідників, в своїх публікаціях обмежаєть ся коротесенькими витягами; коли вони не так добрі, аби видавати, то треба давати дослідникам докладнійші інструкції й ставити більші вимоги. Окрім ст. 3—34 і 76—82 решта праці присвячена студиям знайдених річей. Вони цінні й інтересні, але дуже загальні; автор не подає переважно тих паралелів, з якими зближає знайдені річи, й тому його виводи не переконують так, якби він собі бажав.

М. Грушевський.

Е. К. Рѣдинъ — Исторія искусства и русскія художественныя древности. Харьків, 1902, ст. 14.

Праць в області руської штуки появляєть ся так мало, що кожда й найменша брошурка звертає на себе увагу. Тим більше праця підписана поважним іменем проф. Редіна. Та на жаль під широким титулом його брошюри містить ся дуже не багато: кілька загальних висказів і майже нічого про самі „русскія художественныя древности“.

Автор уважає річею дуже важною студіюване старини і жалує, що археологія в Росії не вийшла ще зі стадії аматорства. Тому бажав би, щоби на університетах були правильні курси археології й історії штуки, предметів незвичайно важних для пізнання історії Росії взагалі, а що грецька антична штука найбільше з усеї старини розсліджена і вистудіована, тому підставою пізнання історії штуки повинна-б бути історія грецької штуки, так задля методи, як і її впливу на початки штуки на Русі, а властиво на території теперішньої російської держави (автор не розрізняє Русі від Росії). Для прикладу автор подає опис звісної скитської вази (за Кондаковим) як виріб грецький при-